

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалавр) рівень
Код і найменування спеціальності	075 Маркетинг
Тип і назва освітньої програми	ОПП Маркетинг
Курс, семестр	3 курс, 5 семестр.
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4 Загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16 год., практичних занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	державна
Навчально-науковий інститут кафедра	ННІ економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин
Контактні дані розробника(ів)	Самойлик Юлія Василівна, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, д.е.н., професор, ауд. 473 (навчальний корпус 4) e-mail: iuliia.samoilyk @pdau.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/samoilyk-yuliya-vasylivna
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Передумовою для вивчення дисципліни є досягнуті результати навчально-пізнавальної діяльності при формуванні відповідних компетентностей при вивченні таких дисциплін: зовнішньоекономічна діяльність підприємства, інфраструктура товарного ринку, менеджмент, економіка та організація інноваційної діяльності та ін.
Компетентності	<p>Загальні:</p> <p>ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.</p> <p>ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК 15. Здатність до адаптації, креативності, генерування ідей та дій у новій ситуації, формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.</p> <p>Фахові:</p> <p>ФК 7. Здатність визначати вплив функціональних областей маркетингу на результати господарської діяльності ринкових суб'єктів.</p> <p>ФК 11. Здатність аналізувати поведінку ринкових суб'єктів та визначати особливості функціонування ринків.</p> <p>ФК 12. Здатність обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень у сфері маркетингу.</p> <p>ФК 15. Здатність застосовувати основи обліку та фінансів, оцінювання результатів діяльності у сфері підприємництва.</p> <p>ФК 16. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в сфері маркетингу з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.</p>

Програмні результати навчання

ПРН 2. Аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності.

ПРН 10. Пояснювати інформацію, ідеї, проблеми та альтернативні варіанти прийняття управлінських рішень фахівцям і нефахівцям у сфері маркетингу, представникам різних структурних підрозділів ринкового суб'єкта.

ПРН 11. Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта.

ПРН 20. Планувати розвиток організації в напрямі підвищення економічної ефективності її діяльності та конкурентоспроможності.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Вивчення дисципліни забезпечує формування таких соціальних навичок: стратегічне мислення та планування (здатність аналізувати довгострокові перспективи, оцінювати конкурентне середовище та формувати комплексні стратегії розвитку підприємства); аналітичні здібності та вирішення проблем: (вміння критично аналізувати ринкові дані, визначати слабкі місця в бізнес-моделі та приймати обґрунтовані управлінські рішення навіть у складних умовах); комунікаційні навички та ведення переговорів (ефективне спілкування з внутрішніми та зовнішніми зацікавленими сторонами, побудова партнерських відносин і досягнення компромісів у процесі переговорів); лідерство та командна робота (розвиток управлінських якостей, вміння організувати роботу мультидисциплінарних команд, делегувати завдання та мотивувати співробітників до досягнення спільних цілей); адаптивність та гнучкість (здатність оперативно реагувати на зміни в ринковому середовищі, адаптувати стратегії підприємства до нових технологічних і економічних викликів); інноваційність та креативність (формування підприємницького підходу до генерації нових ідей, пошук альтернативних рішень та впровадження інноваційних технологій у бізнес-процеси); етична відповідальність та управління ризиками (розвиток свідомості щодо етичних норм, прозорості бізнес-процесів і систематичного підходу до оцінки та мінімізації бізнес-ризиків). Зазначені soft skills допомагають студентам не лише краще розуміти внутрішню логіку функціонування підприємства і ринкові тренди, а й підготуватися до ефективного керівництва, впровадження інновацій та адаптації до динамічних умов сучасного бізнес-середовища.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

опанування загальних питань стратегії підприємства, стратегічного аналізу і цілевизначення, обґрунтування вибору моделі стратегії, характеристика комплексної і функціональної стратегії підприємства, методи реалізації стратегії та контролю за їх виконанням.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Стратегія підприємства: поняття, еволюція, концепції

Тема 2. Визначення місії та цілей підприємства

Тема 3. Оцінювання зовнішнього середовища

Тема 4. Аналіз стратегічного потенціалу підприємства

Тема 5. Стратегії бізнесу

Тема 6. Стратегія диверсифікації діяльності підприємства

Тема 7. Стратегія зовнішнього розвитку підприємства

Тема 8. Корпоративна стратегія підприємства

Тема 9. Матричні методи формування корпоративної стратегії підприємства

Тема 10. Альтернативність у стратегічному виборі

Тема 11. Загальна характеристика функціональних стратегій

Тема 12. Сучасний стан та перспективи розвитку стратегічного управління в Україні

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

словесні методи: лекція, розповідь-пояснення; бесіда;

наочні методи: ілюстрування; демонстрування;

практичні методи: вправи; практичні роботи; робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анування, підготовка реферату/доповіді, презентації, робота із масивами аналітичних даних, робота з R, участь у міжнародному проєкті Collaborative Online International Learning, робота з кейсами міжнародних організацій (World Bank, International Labor

Organization, FAO, World Food Programme (WFP), The Food Security Cluster (FSC), The Food Security and Livelihoods Cluster (FSCL)

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності

методи формування пізнавальних інтересів: *створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду.*

3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання:

інтерактивні методи: *дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій.*

комп'ютерні і мультимедійні методи: *використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання, R, R Studio.*

4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

методи усного контролю: *опитування, бесіда, доповідь;*

методи письмового контролю: *письмове виконання практичних завдань, самостійна робота.*

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перекладання

Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання LMS Moodle), до яких має бути виконано певне завдання. Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчий на 25% бал. Перекладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.

- щодо академічної доброчесності

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Документи, що стосуються академічної доброчесності, представлені на вкладці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ Полтавського державного аграрного університету: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>

- щодо відвідування занять

Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим

- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній/інформальній освіті перед / під час опанування даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Edera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproneformalnuosvitu.pdf>

Як результат неформальної освіти може бути зарахована:

- участь здобувачів у міжнародному проєкті Collaborative Online International Learning;

- участь у лекціях Ukraine Global Faculty;

- участь у проєктах Міжнародного Благодійного Фонду «Карітас України»;

- участь у науково-практичних конференціях з підготовкою доповіді у відповідності до проблематики курсу.

- щодо оскарження результатів оцінювання

Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки.

Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора інституту. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті.

<https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannya2023.pdf>

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Гудзь О.І. Стратегія розвитку підприємства: сутність та класифікація. Економіка і суспільство, 2018. Вип. 18. С. 346–348.
2. Гура О.Л., Бобівський В.А. Стратегія розвитку підприємств України. Економіка та держава, 2020. № 5. С. 175–181.
3. Ковтун О.І. Стратегія підприємства: Підручник. Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2020. 426 с.
4. Коненко В.В., Соколов Д.В. Стратегічне планування функціонування та розвитку підприємств. Ефективна економіка, 2021. № 5.
5. Порохня В.М. Стратегічне управління: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 224 с.
6. Рокоча В., Одягайло Б., Терехов В. Бізнес-стратегії європейських компаній: Навчальний посібник. Київ: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2021. 310 с.
7. Саєнко М.Г. Стратегія підприємства. Тернопіль: «ТАЙП», 2018. 215 с.
8. Сак Т.В. Стратегія підприємства: Курс лекцій. Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2021. 130 с.
9. Самойлик Ю.В. Стратегія підприємства: [навчально-методичний комплекс дисципліни Полтава: кафедра економіки та міжнародних економічних відносин ПДАУ, 2022. 317 с.
10. Самойлик Ю.В., Вернигора М.В. (2024). Стратегічні напрями інвестування в агробізнес в умовах війни. Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Економічні науки. 2024. №2(74). <https://journals.maup.com.ua/index.php/economics/article/view/3067>
11. Самойлик Ю.В., Вернигора М.В. Стратегічні перспективи розвитку агропродовольчого сектору в умовах глобальної циркулярної економіки. Вісник Хмельницького національного університету. 2023. №3. С. 378-385. <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2023/08/2023-318-58.pdf>
12. Самойлик Ю.В., Погребняк Л.О. Стратегія управління розвитком закладів охорони здоров'я в умовах глобалізаційних змін. Інвестиції: практика та досвід. 2020. №19-20, с. 161-166. <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=7192&i=24>
13. Селезньова Г.О. Стратегія підприємства: Навчальний посібник. Харків: Вид. ХНЕУ, 2018. 240 с.

Допоміжна

1. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України № 237/96-ВР від 07.06.96. База даних “Законодавство України”. ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96->

[%D0%B2%D1%80#Text.](#)

2. Про захист економічної конкуренції: Закон України № 2210-III від 11.01.2001. База даних “Законодавство України”. ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>

3. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів: Закон України від 23.12.1997 р. за № 771/97-ВР. База даних “Законодавство України”. ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80#Text>.

4. Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції: проект закону номер реєстрації № 2496-VIII від 10.07.2018. База даних “Законодавство України”. ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2496-19#Text>.

5. Про особисте селянське господарство: Закон України від 15.05.2003 № 742-IV. База даних “Законодавство України”. ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/742-15#Text>

6. Про сільськогосподарську кооперацію: Закон України від 21.07.2020 р. № 819-IX. База даних “Законодавство України” / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/819-20#Text>

Інформаційні ресурси

1. Веб-сторінка Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.gov.ua>.

2. Веб-сторінка Головного управління державного казначейства України. URL: <http://www.me.gov.ua/kaznach./plsq1/kaza.a.10>.

3. Веб-сторінка Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

4. Сайт бібліотеки ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>

5. Сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua/>

6. Електронна бібліотека ПДАУ. URL: http://lib.pdaa.edu.ua/mainlist?0=ip_login_no_cache%3D1fbd2afb8102898f7bf8a0d033589994.

7. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України (АІФРУ) – (Stock market infrastructure development agency of Ukraine (SMIDA). web-site. URL: <https://smida.gov.ua/>

8. Сайт Єврокомісії. URL: https://commission.europa.eu/index_en

9. Сайт Світового банку. URL: <https://www.worldbank.org/en/home>

Реквізити затвердження

Схвалено на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, протокол від 03 вересня 2024 року № 1

Додаток до силабусу
Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	опитування	розв'язування тестів	доповідь / реферат / презентація, робота з кейсами	виконання завдань самостійної роботи	Проект	
Тема 1. Стратегія підприємства: поняття, еволюція, концепції	2	1	2	2	-	7
Тема 2. Визначення місії та цілей підприємства	2	1	2	2	-	7
Тема 3. Оцінювання зовнішнього середовища	2	1	2	2	-	7
Тема 4. Аналіз стратегічного потенціалу підприємства	2	1	2	2	-	7
Тема 5. Стратегії бізнесу	2	1	2	2	-	7
Тема 6. Стратегія диверсифікації діяльності підприємства	2	1	2	2	-	7
Тема 7. Стратегія зовнішнього розвитку підприємства	2	1	2	2	-	7
Тема 8. Корпоративна стратегія підприємства	2	1	2	2	-	7
Тема 9. Матричні методи формування корпоративної стратегії підприємства	2	1	2	2		7
Тема 10. Альтернативність у стратегічному виборі	2	1	2	2		7
Тема 11. Загальна характеристика функціональних стратегій	2	1	2	2		7
Тема 12. Сучасний стан та перспективи розвитку стратегічного управління в Україні	2	1	2	2		7
<i>Участь у проєкті COIL (або іншому науково-дослідному проєкті)</i>	-	-	-	-	16	84
Разом	24	12	24	36	16	100

Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях впродовж семестру у формі усного опитування, розв'язування тестів, роботи з кейсами, виконання реферату/презентації, виконання завдань самостійної роботи, яка передбачає підготовку глосарію, есе, підготовку доповіді, реферату, презентації, роботу над семестровим проєктом, участь у проєкті COIL),

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим і навчальним планом є залік.

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання навчальної дисципліни та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом.

Мінімальний пороговий рівень оцінки за програмним результатом навчання не може бути нижчим за 60 % від підсумку максимально можливої кількості балів.

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю

Шкала оцінювання результатів навчання

Форма контролю	Оцінка (бали)	Критерії оцінювання
Опитування	0	здобувач вищої освіти не готовий до відповіді або виявив неспроможність висвітлити питання (тему) чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновків, узагальнення;
	1	здобувач вищої освіти у цілому оволодів суттю питань з навчального матеріалу (теми), виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу;
	2	здобувач вищої освіти демонструє глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми (теми), проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал;
Розв'язування тестів	0	Менше ніж 65% правильних відповідей.
	1	Від 66% до 100% правильних відповідей.
Підготовка доповіді, реферату, презентації, робота кейсами	0	завдання не виконано;
	1	тема реферату (доповіді, презентації) викладена правильно, але є певні недоліки щодо відповідності результату навчання, повноті та логіці викладу; здобувач не в повній мірі відповідає на додаткові запитання; завдання кейсу виконано, але висновки не достатньо обґрунтовані, деякі аспекти не розглянуті або логіка не повністю зрозуміла;
	2	проблема, яка розглядається в рефераті, доповіді, презентації, викладена повно, послідовно, логічно, оформлення документу відповідає стандарту, здобувач під час виступу демонструє повне засвоєння матеріалу, глибоко відповідає на додаткові питання. під час роботи з кейсами продемонстровано чітке, детальне і логічне обґрунтування запропонованих рішень, з урахуванням всіх релевантних чинників.
Виконання завдань самостійної роботи	0	Обсяг виконаних завдань менше 50% від загального.
	1	Обсяг виконаних завдань становить 51-75% від загального.
	2	Обсяг виконаних завдань становить 76-100% від загального.

Вивчення дисципліни передбачає виконання семестрового проєкту або участь у міжнародному проєкті Collaboration Online International Learning (COIL) або в іншому науково-дослідному проєкті, що оцінюється від 0 до 16 балів, який презентується на останньому занятті (табл. 2).

Таблиця 2

Шкала оцінювання проєкту (0-16 балів за кожним критерієм, загальний бал розраховується як середнє арифметичне)

Критерій	0 балів	1-3 бали	6-7 балів	8-10 балів	11-13 балів	14-16 балів
Якість дослідження/проєкту	Не виконаний або має серйозні недоліки.	Поверхнєве виконання, багато недоліків.	Відповідає базовим вимогам, без глибокого аналізу.	Середній рівень якості, частковий аналіз.	Добре виконане дослідження з аналізом, дрібні недоліки.	Високий рівень якості, повний аналіз, інноваційний підхід.
Актуальність і практична значущість	Не стосується актуальних проблем.	Частково відповідає тематиці, не має практичного застосування.	Актуальний, але практична значущість не доведена.	Є практичне застосування, але є прогалини.	Актуальний, має практичну значущість.	Значний вплив, інноваційні рішення.
Оригінальність та інноваційність	Відсутня оригінальність, типовий підхід.	Мінімальна оригінальність.	Деякі інноваційні елементи, загалом типовий підхід.	Інноваційний підхід, цікаві ідеї.	Висока оригінальність, інноваційність.	Висока креативність, інноваційність.
Презентація проєкту	Відсутня або дуже низька якість.	Слабка, неструктурована.	Структурована, але недостатньо якісна.	Якісна, чітка структура, але є недоліки.	Дуже добре презентований матеріал.	Відмінно підготовлена, чітко структурована.
Робота в команді та участь у проєкті	Відсутність участі або неефективна співпраця.	Мінімальна участь у командній роботі.	Були труднощі у співпраці.	Добра робота в команді, але є проблеми.	Ефективна співпраця, всі завдання виконані.	Відмінна командна робота, значущий внесок кожного.